

Kohtuullisuutta asiakasmaksuihin

Eläkeliiton Etelä-Hämeen piirin syyskokous vaatii kunnilta ja kuntayhtymiltä valvutuneempaa paneutumista iäkkäiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen määräytymiseen. Asiakasmaksuja tarkistetaan kunnissa ensi vuoden alusta lukien.

Lähes puolelle pitkäaikaissairaista terveydenhuoltomenot ovat merkittävä taloudellinen rasite. Tämä ei koske vain pienituloisia, vaan myös suurelle osalle keskituloisista kustannukset ovat merkittävä rasite.

Järjestöjen vuonna 2018 tekemän selvityksen perusteella tiedetään, että noin viidennes pitkäaikaissairasta on asiakasmaksujen vuoksi tinkinyt viimeksi kuluneen vuoden aikana muista menoista, kuten ruuasta, ja joka kymmenes on asiakasmaksujen vuoksi siirtänyt menoa sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Vuosittain yli 300 000 kappaletta sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksuja päättyy ulosottoon. Eläkeläisten määrä tästä ryhmästä on kasvava. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut eivät saa aiheuttaa eläkeläisille velkaantumista ja ulosottoja, muistuttaa Eläkeliiton Etelä-Hämeen piirin puheenjohtaja Pentti Jolanki.

Asiakasmaksu on myös lain mukaan jätettävä perimättä tai sitä voidaan kohtuullistaa, jos periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon. Tämä mahdollisuus on Suomessa alikäytetty.

Asiakasmaksuihin tehtyjen korotusten lisäksi paljon sairastavien pienituloisten eläkeläisten tilannetta ovat entisestäänkin kurjistaneet tällä vuosikymmenellä tehdyt korotukset lääkkeiden ja terveydenhuollon matkojen omavastuuosuuksiin sekä leikkaukset perusturvaetuuksiin. Nämä toimet ovat heikentäneet pienituloisten ja paljon sairastavien iäkkäiden palvelujen saatavuutta. Suomi sai jo vuonna 2017 huomautuksen OECD:ltä, että pienituloiset jäivät usein ilman tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja.

Koska suurimpia maksuja maksavat väestöryhmät, joilla on vähiten rahaa, on perusteltua kysyä, onko kaikilla iäkkäillä ihmisillä Suomessa varaa sairastaa ja onko iäkkäillä varaa perusoikeuteen eli riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin, kysyy Eläkeliiton Etelä-Hämeen piirin puheenjohtaja Pentti Jolanki.

Eläkkeellä olevia ei tule ajaa toimeentulotuen asiakkaiksi heidän tarvitsemiensa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden vuoksi. Asiakasmaksuja ei tule korottaa vuoden 2020 alusta.